

Бібліотечне краєзнавство: бережемо традиції, живемо сучасним і творимо майбутнє

На Україні моїй
є куточок надій,
Мов зоря палахкотить
Світлий спомин.
Це — батьківська
земля,
Моя рідна сім'я
І перлина-краса —
мій Житомир.

А. Балюк

Те, що краєзнавство стає одним із найголовніших напрямів діяльності наших бібліотек — це ознака нового часу.

Чарівний, мальовничий куточок на північному заході України — Полісся, оспіване у піснях і народних переказах. На крутих берегах Тетерева — притоки Дніпра і річки Кам'янки стоїть величаво древнє українське місто, що увібрало два найдорожчих для нас поняття: «жито» і «мир». Це Житомир, який належить до найдавніших історичних та культурних міст нашої держави, Батьківщина видатних вчених, письменників, композиторів, з яким пов'язане життя та діяльність багатьох відомих діячів вітчизняної науки і культури. Ця місцевість надихала і надихає своєю неповторною красою митців, письменників, видатних вчених. Житомирщина дала світу академіка С. Корольова, поетесу Л. Українку, всесвітньо відомих письменників В. Короленко, Дж. Конрада, поета-академіка М. Рильського, видатного піаніста С. Ріхтера, українського класика-музиканта Б. Лятошинського. Під впливом вражень від перебування у місцях Коліївщини написав окремі твори Т. Шевченко, тут жили і творили М. Коцюбинський, Оноре де Бальзак і О. Купрін, драматург І. Кочерга і кінорежисер О. Довженко, композитори В. Косенко та М. Скорульський. У Житомирі діють історико-краєзнавчий музей, картинна галерея, музей природи, літературно-меморіальний музей В. Короленка та меморіальний будинок-музей академіка С. Корольова, літературний музей Житомирщини, музей космонавтики та музей історії пожежної охорони, а у приміському селі Кмитові — музей образотворчого мистецтва.

Прекрасна і багата історія та цікаве сьогодення рідного міста спонукало нас, бібліотекарів, активізувати роботу з краєзнавства, яке сьогодні стало пріоритетним у вихованні громадянина-патріота, духовно зрілої особистості. Бібліотечне краєзнавство в нашій бібліотеці починається з планування, яке комплексно об'єднано у тематичну цільову програму «Моя мала Батьківщина». Програма має на меті виховання у юних почуття патріотизму, любові до своєї малої Батьківщини, її історії, традицій, культури. Її інноваційність у зміщенні акцентів на дослідження процесів сучасного життя міста. Особливу увагу надаємо підтримці і популяризації творчості місцевих талантів — літераторів, художників, музикантів, юних обдарувань з усіх видів мистецтва та розширенню кола партнерів, об'єднаних бажанням підтримати і допомогти своїм юним талановитим землякам. У відповідності до поставлених завдань, програма об'єднує три напрями: «Історію не тільки зберігаємо, але й пишемо», «Таланти зростають на краєзнавчій ниві», «За здорове покоління мого міста».

Реалізація програми «Моя мала Батьківщина» тісно пов'язана з роботою краєзнавчого клубу «Малий патріот» (3-4 кл.), який функціонує при відділі обслуговування дошкільників та учнів 1-4 кл. вже третій рік за щорічним окремим планом, узгодженим із загально бібліотечною цільовою програмою з краєзнавства «Моя мала Батьківщина». Завдяки цій програмі бібліотека виконує важливу місію — підтримує мистецьке життя міста, популяризує творчість талановитих особистостей. Літературно-мистецькі заходи як синтез слова, музики, пісні, танцю, театралізованого дійства на краєзнавчому матеріалі збирають велику аудиторію шанувальників. Авторські вечори та презентації перших поетичних збірок молодих поетів В. Кавун, М. Розбіцької, З. Шкуратівської (лауреата Всеукраїнського поетичного вернісажу «Троянди і виноград») відбулися у стінах нашої бібліотеки. Під гаслом «Юні таланти зростають на краєзнавчій ниві» організовуються чудові виставки робіт юних художників, фотографів, майстрів вишивки, флористики та ін. Наприклад, презентація виставки вишивок талановитої дівчини Насті Меодушевської «Чарівна мить» стала поштовхом для її подальшої участі у обласних мистецьких акціях та виставці в Українському домі у м. Києві з нагоди річниці Незалежності України. Головне, що з перебігом часу ми не втрачаємо зв'язків зі своїми талановитими читачами. Так, Олег Концевич — колишній читач бібліотеки і студент Житомирського музичного училища, який протягом багатьох років брав участь у наших масових заходах, закінчив Львівську музичну консерваторію. Сьогодні він викладач музики, і вже його учні є активними учасниками бібліотечних заходів.

Наша мета — перетворити краєзнавство у живу, цікаву справу, в основі якої — любов до рідного краю, знання його історії, славних імен відомих земляків, які своїм життєвим прикладом і творчістю сприяють росту духовної культури юних житомир'ян. Ще однією «родзинкою» в цьому напрямку роботи став організований у 2000 р. краєзнавчий театр книги «Аркадія». Театральні вечори, музичні зустрічі, літературні презентації, які тут відбуваються, зверненні до світу почуттів, думок, душі і серця. Із задоволенням у театралізованих сценках приймають участь бібліотекарі, юні читачі та наші партнери. І дорослі, і діти завжди в приємному очікуванні, коли на Пушкінській, 36 знову зустріч з прекрасним. Плекаємо надію, що такі форми роботи з читачами-дітьми незабаром дадуть свої позитивні результати у плані формування їх духовної зрілості, загальнолюдських цінностей, патріотизму.

Наша робота не була б такою ефективною, як би не плідна співпраця з такими партнерами: творчі спілки, освітянські заклади, громадські організації, представники влади та ЗМІ. Саме за ініціативи нашої бібліотеки вони об'єдналися у Союз інтелектуальної еліти міста. На одній із зустрічей членів цього Союзу було внесено на обговорення і прийнято «Декларацію захисту підростаючого покоління від духовної кризи». Основною нашою метою було об'єднання зусиль людей, причетних до справи виховання дітей, для здобуття перемоги над байдужістю, злом, жорстокістю світу.

Краєзнавство — це не лише те, що залишили нам у спадок наші діди-прадіди, але й те, що залишиться після нас прийдешньому поколінню. Ми раді, що ширшає коло однодумців, які збираються у нашій бібліотеці, де, здається, самі стіни надихають на творчість. У цьому колі представники молодого та старшого покоління, які відчують і розуміють красу цього світу, люблять свій край, дивне Полісся, рідне місто, серця яких завмирають у чеканні, що принесе нова зустріч.